

Danilo
Dolci

...

Včasih svoj nasmeh
svojo mračnost prepoznaš
na obrazu drugih —
kot v odmevu.

...

praznina se rahlja vdihavajoč
polnost zdaj zdaj do izbruhnila —

pogoltna lakota in njena polna prsna
bradavica iščeta se da bi se užila

žeja je suha, vžiga se
voda nenaprošena utaplja:
voda je za žejo
žeja je za vodo —

vsak je voda
vsak je žeja.

Upanj in dogodkov ne pomešaj:
 beleži kot v laboratoriju
 beleži kaj se je zapletlo, kaj razbilo
 beleži česar še ne veš
 beleži česar ne razumeš
 beleži česar sploh ne vidiš
 beleži da bi videla

Tvoja sedanost so nevidna usta
 klepsidre vstajajoče iz teme
 trenutki galaksij v njej valovijo:
 če prehod tvoja pazljivost stisne
 lahko pri vsakem trudiš se odkriti
 če podoben je ali različen
 in ga povezati —

klepsidra je, ko pride čas,
 ki je ne moreš obrniti.

Kot prebiram zemljo v potovanju
 temnih senc spreminjajočih se oblakov
 če svetloba skal ugasne
 in se ugreznejo, siveč, reliefi
 ali pa v obrazu morja kjer neba
 odsevi se v prepade odslikujejo —

berem v tvoji koži, v valovanju
 tvojih las, v globokih odsevih
 oči, med gubami
 glasu, kdaj pa kdaj brezupen
 mrak
 četudi se smehljaš.

...

Trdi listi izvijajo se iz semena
padlega v peščena tla da bi izhrali
sredi fragmentov alg in krempljastih stopinjic
ptic, tako prikupnih v letu,
krhki nohti strtih školjk
premetavajo se v valu, ki jih v drobnih
pesek melje,
rdeča jadra črtkajo sinjino
med čofoti strelav na utrujen
let v dežele nove —

danes zjutraj ne uzrem nikjer,

da bi se ti zaupal,

niti ene same školjke.

Če se rada obotavljaš in bojiš
spopasti se z napan pred neznanim,
ker se čutiš že na cilju,
če se odpoveš nadaljnji poti in raje
v varnost se zapreš,
ne morem ti slediti, se ne morem
ustaviti —

to ni več tvoje življenje,

in ne moje.

...

če te gledam, če te slišim,
morda ostaneš ti
ali, če me slišiš,
si vsa druga

a vame vstopaš:

morda brez teže

brez mere oplajaš

ali nasprotuješ

... in sem drug

izložbe te zrcalijo
magnolijini listi
okna te zrcalijo avtomobili
ti zrcalijo zenice,
v vodi odseva tvoja zgodba
vrezana v nasprotni breg:

ni golobica videti na križ pribita —
in ne znaš več peti

...

Nisem te še našel
a tvegam da te izgubim?

Osupla spet začenjaš:
ko ostanemo brez sanj, umremo.

Z redkih vej
letijo rahle nitke in se posejejo —
na tankih vejicah se sinje zibljejo
bodeči cvetni vencí.

...

V tvojih očeh so smehlajoči
kremplji:
in vendar koder se premikajo
za njimi vstaja čudež —

in moja roka ko poboža te
te ne okrade.

drug proti drugemu izbruhnejo ugrizi
grožnje in zavijajoče tožbe

lajajo v temo
lajajo lajajo lajajo:

vztrajajo v posesti zemlje

zatrjujejo da so

ohripevajo ne da bi vedeli zakaj —

lajajo morda da ne bi se čutili same

...

Preizkušeni recept
kako zaslužniti ljudi:

prepričati jih

domače je prostaško

toda čudovito zmagovalčevo blago

greh je sveži nagec

cenjena zaščitna sredstva

roditi je prostaštvo

dragocen je tisk spod strojev

gospodarja (ta je porok

reda) —

mrtev revolucionar je varnejši.

Preizkušeni recept

kako ostaneš hlapec:

jezo utopi v tarnanju

nad gospodarjem, nad njegovo krivdo

skušaj, a brez tveganja, ujeti
svoj zasebni paradiž

sprijazni se da le nekako gre
napol prodan da drugo polovico bi si kupil —

in kar naprej še liži
vsak nov porod gospodarja

če mu ne telefoniraš:
nezaslišano ne misliš nanj

če mu telefoniraš:
koliko denarja bi rad vrgel stran

si se odločil ne da bi za svet ga vprašal:
nered, zmešnjava

nisi se odločil:
za nobeno rabo nisi, sam

ne greš se mu poklonit
čuden si, mogoče nepošten

premisлил naj bi še? dovolj je da podpišeš
vse je že predvideno v diktatu

zborovati, iskati skupaj?
sveta utopija, čista izguba časa

on ve kaj je pravično
on ve kaj ni pravično

nebojljena otročad vsi drugi
nepriстойni sitneži

on, kazen in nagrada —
gospodar.

...

žeja po pijači

vsem

žeja po spanju da ne bi pustili
da se nohti v dušo nam zarijejo
ne pustili da razširijo se v špranji
nemogoči nohti

za skok potreben je pogum
ki pa ga ni

nič

še kar naprej čakaje
ugašajoč

počasi

zlagoma

morda pa le uspemo
potopiti
strah

...

mrki obrazi oboroženih straž
za slehernim vogalom hiše

oči oprezajo v svetlečih video
izza kovinskih pajčevin čez svet razpetih

prihajajo bleščeče kite
ščeбетавih lastovk, in odhajajo

labodov snežno beli klini
prek neba potujejo —
ko se vračajo
mladiči se obelijo med letom

širijo se telefonski živci

v vztrajni mržnji skušamo utopiti
muko nenavzočnosti

...
 zmaga kdor upre se gnusu

zmaga kdor najmanj zgubi,
 kdor nima kaj zgubiti

zmaga kdor se upre skušnjavi po umiku,
 kdor se upira med neštetimi skušnjavami,
 da bi si sodil sam

zmaga kdor za smer poskuša
 vsaj občutek ohraniti

zmaga kdor se ne slepi

...
 poskušajo pokazati kako se motiš
 nezanesljiva in brez osnove tvoja slutnja
 poskušajo te razstreliti zrušiti
 izmišljajo iskrene vzroke,
 ne iz zastonskega sovraštva —
 zbegani
 želijo si nesmisel kar si videl

kjer pljunek ni dovolj
 na vrsto pride mučenje z drvarsko žago
 bistrournost levjih zob
 nabrušeno rezilo
 žebli med kostmi da se odteče kri
 rešetke gnilih ječ
 krematoriji da z dimom živi
 izpuhtijo, žile trgajoče krogle
 trda vztrajnost kamna v uradno listino
 zavitega
 poskuša ustaviti
 izžeti nove sanje

...

večnost ne obstaja:
 na površje sili
 neprestano vsota spetih
 časov

v prostorju ni bilo načrta le fantastična
 vznemirjajoča energija, sunki vetra
 so z različnimi priložnostmi se srečevali

medtem ko reke rek nevidne se okrog
 izgublajo, raztresena se mučiš
 razložiti si tokove
 nova jadra

bila je reka:
 različen je lahko v prihodnosti
 razvoj življenja —
 sili te razcvesti čela
 sanjana z galebi, skalami
 plavicami

...

nohti niso več dovolj

z več gotovosti prevrtamo granitne gôre
 kot pa gričke dreka

in vendarle je treba vztrajati
 v stisnjeni temini rova
 ko napoči čas —
 četudi leta in stoletja —
 ostati je dušiti se, strup gnitja —
 v trebuhu težkem ustvarjajoč
 nov porod, vztrajati vztrajati v pritisku
 da bi predrli v svetli dih,
 zagledani v nevidno
 vztrajati vztrajati vztrajati —

četudi veš da boš prebil se
v nove rove

...

kri se ustavlja kri duši
hobotničine lovke sesajoče
trpkost golta trpkost

strmo oko idola
kratkovidnim plahostim zavlada

le pomagati neskončnemu porodu
je prepozno:

kadar seješ dih
si moraš novo bitje izmisliti

iz spopadov trčenj se rodijo strele
ko prevrnejo idole svet
prevrnejo —
jajčnike tokov dražeč

...

Svet je meso
meso je svet.
Kratkovidni atomi v spačenih
sesirkih med sklerotičnimi žilami —
meso četudi gnije
ločeno okuženo trpinčeno
ni tvoje

ni moje:
vsaka muka ena sama muka
meso je eno samo.

Prev. Ciril Zlobec